

Driekwart FrieslandCampina-leden vindt weidepremie goede zaak

Ruime steun voor Foqus

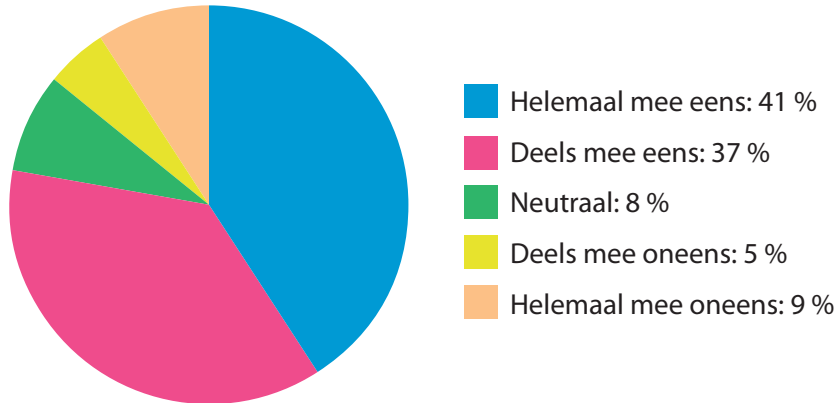
Een ruime meerderheid van de leden van FrieslandCampina kan zich vinden in het duurzaamheidsprogramma Foqus Planet. Ook met verplichte onderdelen als het bedrijfsgezondheidsplan en –behandelplan hebben de meesten geen moeite. Dat blijkt uit een peiling van Melkvee Magazine onder 472 leden. Toch is er ook kritiek. „Voor die paar centen ga ik niet weiden.“

Nederland en de koe in de wei horen bij elkaar als Sinterklaas bij Zwarte Piet en als koek bij zopie. Maar dat traditionele beeld dreigt te verdwijnen. Steeds meer melkveebedrijven kiezen ervoor om hun koeien beperkt te weiden of jaarrond op te stallen, onder andere uit efficiëntie-overwegingen. Om het tij te keren, gaat op 1 januari 2012 het duurzaamheidsprogramma van FrieslandCampina van start. Met Foqus Planet, zoals het programma is gedoopt, wil de Nederlandse marktleider de koe in de wei behouden. Bovendien moet het programma de maatschappelijke erkenning voor de melkveehouderij verstevigen.

Het beeld van de koe in de wei is volgens FrieslandCampina een belangrijk onderdeel van de maatschappelijke waardering. De coöperatie kondigde afgelopen zomer daarom aan dat melkveehouders die weidegang toepassen, worden beloond met vijftig cent per honderd kilo geleverde melk. Dat leverde nogal stof op voor discussie. In Heerenveen kwamen op 2 maart van dit jaar meer dan zeshonderd melkveehouders bijeen om hun ongenoegen over de plannen te uiten. Maar wat vinden de leden van de zuivelonderneming nu werkelijk van het duurzaamheidsprogramma? En hoe staan melkveehouders tegenover een premie voor

weidegang? Om dat te onderzoeken, hield Melkvee Magazine in de tweede week van november een peiling onder ruim 6.500 emailcontacten, voornamelijk melkveehouders. Dat leverde 575 reacties op, waarvan 472 van leden van de coöperatie. De belangrijkste conclusie: 78,6 procent van de leden is het er helemaal mee eens (194 boeren) of deels mee eens (177 boeren) dat Friesland zich sterk maakt voor duurzaamheid bij haar leden. Slechts een beperkt aantal boeren is het daar deels of helemaal mee oneens (respectievelijk 24 en 42 boeren), goed voor ongeveer 14 procent. Verder staan 33 boeren (7 procent) neutraal tegenover de plannen terwijl twee

Het is goed dat FrieslandCampina zich sterk maakt voor duurzaamheid bij haar leden.

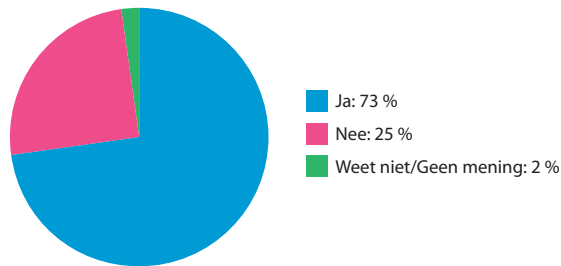
Veel draagvlak initiatieven duurzaamheid

Een overgrote meerderheid van de leden van FrieslandCampina vindt het goed dat de zuivelcoöperatie zich sterk maakt voor duurzaamheid. Ruim 78 procent vindt dat een goede zaak. Slechts 14 procent is het daar niet mee eens, blijkt uit het volgende overzicht.

Weidepremie goede zaak

In de peiling werd boeren gevraagd of ze de weidepremie een goede zaak vinden. De grote meerderheid (73 procent) van de 472 FrieslandCampina-leden is het hiermee eens. Een kwart van de melkveehouders (25 procent) vindt een bonus voor weidegang geen goede zaak en 2 procent weet het niet.

Eén van de plannen behelst een premie voor melkveehouders die hun melkkoeien minimaal 120 dagen per jaar zes uur per dag in de wei laten grazen. Vindt u de premie een goede zaak?

Premie onvoldoende

Ruim 49 procent van de boeren vindt de premie van vijftig cent per honderd kilo weidemelk onvoldoende. Een derde van de ondervraagden (33 procent) vindt de vergoeding van beweiding voldoende en 12,5 procent te hoog. Deze groep bestaat vooral uit boeren (83 procent) die hun koeien om verschillende redenen op stal houden. Een melkveehouder die de premie te hoog vindt, merkt op: „Weidegang heeft niks met duurzaamheid te maken. Wij houden de koeien op stal en we zetten er ons elke dag honderd procent voor in om ze het zo goed mogelijk naar de zin te maken. Is dit dan niet duurzaam?“ De overige vier procent weet het niet of heeft geen mening.

Wat vindt u van de weidepremie van vijftig cent per honderd kilo melk?

boeren het niet weten of geen mening hierover hebben.

De enquête wijst uit dat ruim 68 procent van de melkveehouders de koeien minimaal zes uur per dag gedurende 120 dagen per jaar in de weide laat grazen. De leden van FrieslandCampina voldoen daarmee aan de definitie van weidegang van de zuivelcoöperatie. Een kleine negen procent past geen weidegang toe omdat het niet bij de bedrijfsomvang past, ruim drie procent houdt de koeien op stal vanwege de grondsoort en voor een kleine acht procent is de verkaveling voor weidegang te slecht. „Ik heb een huiskavel van 1 hectare. Wil

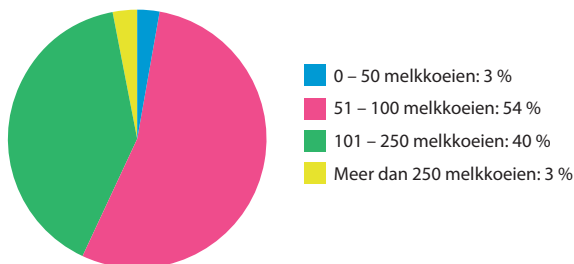
ik beweiden, dan moet ik een drukke weg over. Dat is niet te doen“, meldt een melkveehouder. De overige ruim elf procent past geen weidegang toe vanwege uiteenlopende redenen. De één vindt weidegang ‘arbeidstechnisch niet interessant’. „Met weidegang heb ik extra werk. Bovendien zijn bij opstallen de gehalten van de melk constanter“, laat een melkveehouder weten. Anderen stallen de koeien om economische redenen jaarrond op. „Voor die paar centen ga ik niet weiden“, motiveert een deelnemer zijn keuze voor opstallen. „Weidegang is slecht voor het rendement van grond en milieu“, vindt een andere melkveehouder. Een

robotboer meldt: „Met een melkrobot kunnen de koeien niet aaneengesloten naar buiten.“ Wat ook opvalt, is dat 41 boeren (8,7 procent) die op dit moment nog weidegang toepassen, van plan is om de koeien in de toekomst toch op te stallen. Dat zijn doorgaans gemiddelde tot grote bedrijven. Zestien van deze bedrijven hebben tussen de 51 en 100 koeien, terwijl 22 melkveehouderijen met een omvang tussen 101 en 250 koeien opstallen overweegt. De meeste bedrijven (veertien stuks) van deze categorie komen uit de provincie Overijssel en in zestien gevallen is de melkveehouder tussen veertig en vijftig jaar. Achttien van de boeren geven aan tussen vijftig en zestig jaar oud te zijn. ■

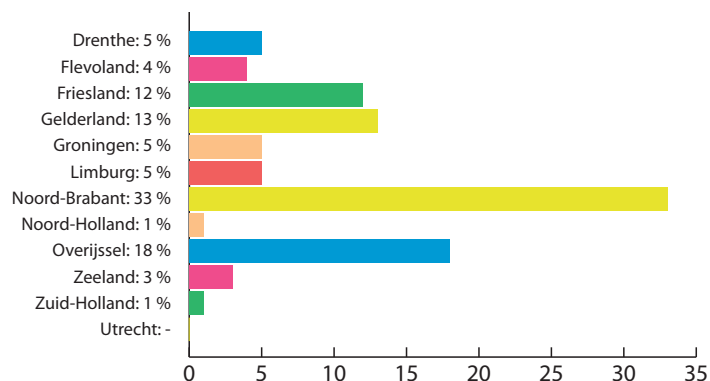
Noord-Brabant stalt meeste melkvee op

Ongeveer een derde van geënquêteerden (32 procent) geeft aan niet te voldoen aan de definitie van weidegang. Als reden hiervoor geven de melkveehouders op dat het niet bij het bedrijf past (28 procent), dat de grond er niet geschikt voor is (11 procent), of dat de verkaveling niet voor weidegang geschikt is (24 procent). De overige 37 procent laat uiteenlopende redenen hun koeien niet gedurende minimaal 120 dagen per jaar zes uur per dag weiden. Wat opvalt, is dat met name bedrijven uit Noord-Brabant (33 procent) hun koeien opstallen. „Het duurzaamheidsprogramma is een goede zaak”, meldt een melkveehouder uit Noord-Brabant. „Alleen ben ik het er niet mee eens dat weidegang een vorm van duurzaamheid is. Het is meer een aai over het hoofd van de consument die daarmee voor de gek gehouden wordt. Als diezelfde consument ziet hoe goed de dieren het in de stal hebben en gewezen wordt op de reden waarom dieren op stal blijven, blijkt er veel meer begrip te zijn.” De bedrijven die hun koeien opstallen, zijn over het algemeen gemiddeld tot bovengemiddeld groot, zoals de grafieken laten zien.

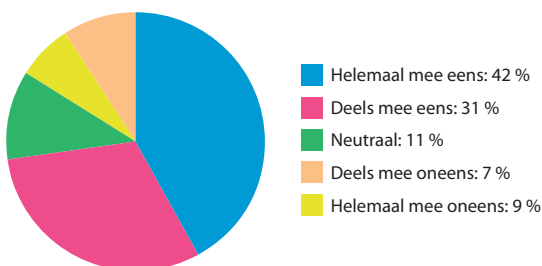
Bedrijven die niet voldoen aan de definitie van weidegang naar omvang.

Bedrijven die niet voldoen aan de definitie van weidegang ingedeeld in provincie.

Geld is een betere prikkel dan een puntensysteem om aan de duurzaamheidsaspecten uit Foqus te voldoen.

Verplichte duurzaamheid geen probleem

Tweederde van de FrieslandCampina-leden vindt het goed dat de zuivelcoöperatie de aanwezigheid van een bedrijfsgezondheidsplan en –behandelplan verplicht. 66 procent van de ondervraagden is het helemaal of deels mee eens met de verplichting. 24 procent ziet de verplichting niet zitten, terwijl tien procent er neutraal tegenover staat en een procent het niet weet of geen mening heeft.

Het puntensysteem van het duurzaamheidsprogramma is niet zo populair. Ongeveer driekwart van de boeren ziet hun inspanningen op het gebied van duurzaamheid liever in klinkende munt uitbetaald dan in een puntensysteem, zo blijkt uit het overzicht hiernaast.

Voor- en tegenstanders duurzaamheidsprogramma

De deelnemers aan de peiling werd gevraagd om hun persoonlijke reactie op het duurzaamheidsprogramma van FrieslandCampina te geven. Daar werd flink gebruik van gemaakt. Een bloemlezing van uitspraken van voor- en tegenstanders:

Voor:

- „Adeldom verplicht. Als exporterend land vind ik het duurzaamheidsprogramma een zeer goede zaak.”
- „Om in Nederland en Europa te blijven boeren, moet je wel inspelen op wensen van consument en rekening houden met milieueisen.”
- „Het duurzaamheidsprogramma is goed voor het imago van de melkveehouderij.”

- „Een goede zaak, als het maar in het geld tot uiting wordt gebracht.”
- „Een koe in de wei is de goedkoopste reclame voor FrieslandCampina.”

Tegen:

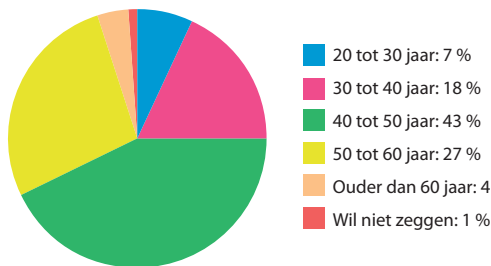
- „Wij leveren melk van goede kwaliteit en leveren dus een eersteklas grondstof. Bovendien wil ik graag zelf baas blijven.”
- „FrieslandCampina moet zich niet met onze bedrijfsvoering bemoeien. Laat ons vrij.”
- „Diverse aspecten uit het programma passen we allang toe.”
- „Laat FrieslandCampina zich liever druk maken om de marketing en promotie van onze producten.”

Een op de vijf leden FC onbekend met Foqus

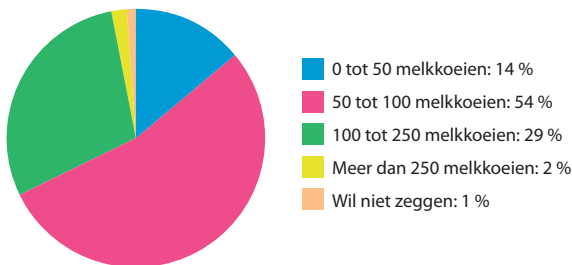
De redactie van Melkvee Magazine nodigde 6.544 lezers, overwegend melkveehouders, per email uit om op vragen en stellingen over het duurzaamheidsprogramma van FrieslandCampina te reageren. De oproep leverde 575 reacties. 472 daarvan (82 procent) waren van leden van FrieslandCampina. Dat komt overeen met de marktverhoudingen.

De overige 103 respondenten leverden hun melk aan andere fabrieken als Cono, Rouveen, Bel Leerdammer en Vreugdenhil. In een enkel geval gaf de respondent aan geen melkveehouder te zijn maar een rundveearts of een jongvee-opfokker. Voor de analyse van het draagvlak voor het duurzaamheidsprogramma heeft de redactie alleen gebruikt gemaakt van de antwoorden van leden van FrieslandCampina. Ruim driekwart (79 procent) van de FrieslandCampina-leden gaf aan op de hoogte te zijn van de inhoud van het duurzaamheidsprogramma. Vijftien procent is niet van de inhoud op de hoogte en zes procent weet het niet.

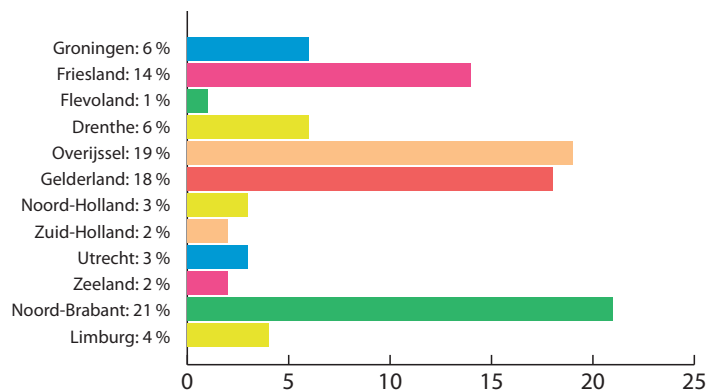
Samenstelling van respondenten naar leeftijd

Samenstelling van respondenten naar bedrijfsomvang

Samenstelling van respondenten naar provincie

Reacties uit de praktijk

Wim van Helvoort zweert bij weidegang

Melkveehouder en FrieslandCampina-districtsvoorzitter Wim van Helvoort uit Someren (N-Br.) kan zich goed vinden in de duurzaamheidsplannen van FrieslandCampina. Van april tot laat in de herfst past hij weidegang toe, hoewel de huiskavel van 15 hectare met een veestapel van 120 melkkoeien daarvoor wat aan de krappe kant is. In deze periode gaan zijn koeien dagelijks ongeveer zes tot zeven uur naar buiten.

„April en mei zijn waardevolle maanden voor weidegang. Het gras bevat dan tot 1.100 VEM. Daar kan geen krachtvoer tegenop. Mijn koeien laten in die periode dan ook ongeveer een derde van de brokken staan. Onafhankelijke adviseurs hebben op basis van boekhoudcijfers berekend dat het aanbieden van goed gras een cent per liter melk meer saldo kan opleveren. Bovendien is weidegang goed voor het imago van de Nederlandse melkveehouderij.”

Ook op het gebied van energiebesparing heeft de Brabantse melkveehouder al stappen gemaakt. Zo werkt hij al jaren met een warmte-terugwinninginstallatie, verlicht hij de stal met spaarlampen en melkt hij sinds enige tijd met een energiezuinige melkinstallatie.

Jelmer Hoekstra overweegt opstallen

Melkveehouder Jelmer Hoekstra uit Suwâld (Fr.) vindt koeien in de wei prachtig. Hij is naar eigen zeggen een weider in hart en nieren. Ook toen de Friese melkveehouder drie jaar geleden een melkrobot in gebruik nam voor zijn 120 melkkoeien, bleef hij het weiden trouw. Toch overweegt hij om zijn koeien te gaan opstallen, omdat dat hem een hogere voer- en arbeidsefficiëntie oplevert. Hoekstra is sinds twee jaar aangesloten bij het voercentrum in Leeuwarden. Hierbij wordt het voer vanuit een centrale opslag dagelijks op het bedrijf aangeleverd. Met het voeren is hij dagelijks ongeveer tien minuten kwijt. „Het voeren via het voercentrum levert mij een besparing op van twintig procent op de hoeveelheid voer”, weet hij. „Daar staat tegenover dat weiden mij twee tot drie liter per koe per dag kost. Dat komt door de constantere samenstelling van het aangevoerde ruwvoer. De wisselende samenstelling van gras moet je met krachtvoer en mineralen compenseren. In het afgelopen jaar heb ik vier tot vijf keer geschakeld tussen weiden en het voeren met voer van het voercentrum. Telkens liep de productie van de koeien dan terug. Dat kost mij geld. Ik ben wel boer om een inkomen uit mijn bedrijf te halen. We moeten ons bovendien realiseren dat we nu eenmaal in een tijd zitten waar de kippen en de varkens ook niet meer buiten lopen. Dat is jammer, maar wel een zakelijke afweging.”

Deelweidegang minder populair

Om melkveehouders die geen of slechts beperkt weidegang toepassen tegemoet te komen, roept FrieslandCampina vanaf 2012 de deelweidegang in het leven. Melkveehouders ontvangen dan 12,5 cent per honderd kilo melk wanneer ze voor minimaal 25 procent van hun runderen weidegang toepassen. De grootste groep (49 procent) is het daar helemaal of deels mee eens, terwijl 36 procent van de ondervraagde melkveehouders deelweidegang geen goede zaak vindt. Een op de tien boeren staat neutraal tegenover het plan.